

Iruzurraren aurkako Politika

1. Helburua

Politika hau Bilboko Portuko Agintaritzaren (aurrerantzean Portuko Agintaritz) Administrazio Kontseiluak 2016ko urriaren 13an egindako bileran onetsi zuen Jokabide Kodean xedatutakoaren garapena da. Izan ere, ohiko prozedura da delitu penalak prebenitzeko eredia ezarri behar duten erakundeetan.

Iruzurraren aurkako politikaren xedea Bilboko Portuko Agintaritzako zuzendari eta langile orori (aurrerantzean Erakundea), baita berarekin harremana duten beste batzuei, honako mezu hau helaraztea da: erabateko desadostasuna adieraziko da eta zero tolerantziaren printzipioa aplikatuko da iruzurrezko, legez kontrako edo antzeko ekintza guztien aurrean. Halaber, politika honek agerian jarri nahi du Erakundearen borondatea halako ekintzak eragozteko eta neurriak hartzeko, Erakundearen irudia eta ospea hondatu baino lehen. Iruzurraren aurkako politika honen bidez, konpromisoa hartzen da etengabe begiratzeko iruzurrezko ekintzak eta jokabideak gerta ez daitezen eta, gertatuz gero, zehapenak ezartzeko, baita langile guztiak kontzientziatze aldera komunikabide eraginkorrak mantentzeko eta etikan eta onestasan oinarritutako kultura bat garatzeko ere.

Iruzurraren aurkako politika hau ezartzeko, Erakundeak, Jokabide-kodearen Batzordearen bitartez, delituei aurrea hartzeko berariazko programa eraginkor bat (balizko delituen aurrean hartu beharreko neurrien multzoa, iruzurrak prebenitzeko, detektatzeko eta horiei erantzuteko) jarri du abian. Programa hori, halaber, iruzurrezko jarduerak eta beste irregulartasun batzuk prebenitzeko eta kontrolatzeko erabiliko da, hori guztia, jarraibideak berrikustea eta Espainiako Zigor Kodeak, pertsona juridikoen erantzukizun penala gehitu ondoren, ezarri dituen betebeharrak berrietara egokitzea helburu dituen prozesuaren barruan.

Aipatu politiken bidez helburu batzuk bete nahi dira. Alde batetik, bermatu nahi da, beste batzuen aurrean eta organo judizial eta administratiboen aurrean, Erakundeak, delituak prebenitzeko edo horiek egiteko arriskua nabarmen murrizteko neurriak egokienak ezarriz, bere jardura ikuskatu, zaindu eta kontrolatzeko betebeharrak modu eraginkorrean betetzen dituela, eta, hortaz, Erakundearen gobernu eredia kontuan hartuta, behar den eta legez eska dakiokkeen kontrola duela kudeatzaile, zuzendari, langile eta bere menpe dauden beste pertsonen gainean; kontrol horrek barnean hartzen du Erakundearen jardura-esparruan sor daitezkeen delitua egiteko arrisku-egoerak ikuskatzea, delitua pertsona jakin bati egotzi ezin zaionean ere. Bestaldetik, indartu nahi da hartutako konpromisoa iruzurraren aurka egiteko, adiera guztietan.

Aurrekoarekin bat, antolakundearen gerta daitezkeen edozein iruzurrezko praktika prebenitu, antzeman, ikertu eta konpontzeko, baita langileak jakinaren gainean jartzeko, kontzientziatzeko eta gaiari buruzko prestakuntza emateko ere, Erakundeko langile orok jarraitu behar dituen printzipioak ezartzea da agiri honen xedea.

Iruzurraren aurkako politika hau kontuan izan behar da, Korporazioaren jokabide-kodearekin eta Erakundearen kultura etikoa sustatzen duten gainerako politikekin batera.

2. Helmena

Politika hau Erakundeko langile guztiei dago zuzenduta, hierarkian duten tokia edo kontratu mota kontuan hartu gabe. Beraz, hitzarmenaren barnean eta kanpo dauden langileei eragingo die, aldi baterako kontratua zein txanda-kontratua dutenei, praktiketan daudenei, boluntarioei eta abarri.

Erakundeak Jokabide-kodearen Batzordea sortu du, iruzurraren aurkako Politika honetan jasotako jardun-printzipioak ezartzea eta horiek jarraitzea bermatzeko.

Erakundeko langileek, beste pertsona batzuen lana gainbegiratzeko dutenek, batez ere, Zuzendaritza Taldeak, sustatu eta kontrolatu beharko dute Politika hau betetzea.

Enpresako organigraman duen maila edo postua edozein izanda ere, inork ezin izango dio beste langile bati eskatu Politika honetan zehazten dena urratzeko. Era berean, ez da justifikatuko Politika hau goiko agindu baten ondorioz edo ez jakiteagatik urratzea.

Politika honetan ezarritako balio, arau eta jardunbideak eta aplikatzekoa den beste barne-araudi batek ezarritakoa bat ez badatoz, legeetan xedatutakoa bete beharko da.

Langileek, Barne Informazio-Sistema deskribatzen duen Politikan xedatutakoaren arabera, Kanal Etikoaren bidez (<https://whistleblowersoftware.com/secure/bilbaoport>) informatu ahal izango dute Politika honetan jasota dauden jokabideak betetzen ez direnean edo jokabide-kodea urratzen denean, edo hala ematen duenean

3. Definizioak

Iruzurra:

Iruzurra besteak engainatzeko nahita egindako ekintza edo ez-egitea da, ondorioz iruzurraren biktimak galtzen duenean eta/edo iruzurgileak onura lortzen duenean. Lan-ingurunean egon daitekeen iruzurraren hiru mota nagusiak honako hauek dira: aktiboez bidegabe jabetzea, iruzurrezko adierazpenak eta ustelkeria.

- Funtsez bidegabe jabetzea

Erakundeko langileek beste batzuen aktibo ukigarri eta ukiezinak berenganatzea.

Adibide batzuk:

- o Faktura faltsuak.
- o Kontratuak ez betetzea.
- o Ordainbideak faltsutzea.
- o Kanpoko ziber erasoak.

- Iruzurrezko informazio-adierazpenak.

- o Finantzei buruz iruzurrezko informazioa ematea.

Kontabilitateari dagokionez, nahita egindako adierazpen faltsu guztiak dira finantzei buruz iruzurrezko informazioa ematea.

- o Iruzurrezko informazio ez-finantzarioa ematea.

Finantzekin zerikusirik ez duten arriskuei eta eskemei buruz iruzurreko informazioa ematea, batez ere, informazio horrek ingurumenari, segurtasunari, kalitate-kontrolari eta jarduteko prozedurei buruzko txostenak faltsutzea ekar dezakeenean.

- Legearen aurkako beste ekintza batzuk eta ustelkeria-ekintzak.

Legearen aurkako ekintza bat hauxe da: legeak edo gobernuaren arauak haustea, kanpoko finantza-txostenetan inpaktu materiala, zuzena edo ez, eragin dezakeena.

Adibide batzuk honako hauek izan daitezke: eroskeria, zirikatzea, estaltzea edo konplizitatea iruzurra egitean, legeak haustean, informazio pertsonala, merkataritzako sekretuak edo segurtasun nazionalarekin loturiko informazioa legez kontra erabiltzean; lan-inguruneari eta teknologiaren esportazioari loturiko legeak edo kontsumitzailea babesteko legeak haustea.

Ustelkeria:

Azkenik, ustelkeria zigor-zuzenbidearen arabera egotz daitekeen jokabidea da, eskaintzak, hitzemandak, esku-erakutsiak edo emariak eskatu, onartu edo jasotzean datza, horien truke zerbaitegiteko, ez egiteko edota mesede edo abantaila batzuk lortzeko.

4. Garapena

Erakundeak bete egiten du aplikatzekoa den araudia, Estatuko Portuen eta Merkataritza Ontzidiaren Legearen Testu Bategina onartzen duen irailaren 5eko 2/2011 Legegintzako Errege Dekretuan ezarritakoaren arabera ekonomiarik eta finantzei buruzko informazioarekin bat.

Iruzurraren aurkako politikak bat egiten du Erakundearen lehendik dauden barne-politiken multzoarekin. Izan ere, politika horiek interesa erakusten dute indarrean dagoen legedia betetzeko eta estrategiak eta jarduketak indarrean dauden arauarekin eta arlo horren inguruko praktika onenekin bat etorrarazteko.

Hain zuzen ere, Erakundeak konpromisoa du iruzurraren aurka borrokatzeko eta horri aurre egiteko neurriak sustatu eta indartzeko ahaleginak egiteko. Hori dela eta, baztertu egiten ditu iruzur mota guztiak, bai kanpotik datozenak bai Erakundearen gertatzen direnak.

Erakundeak baditu mekanismo egokiak, iruzur kasuei aurrea hartzeko, horiek antzemateko eta ikertzeko. Bere arlo desberdinetan, barne-kontrolerako sistemen eraginkortasuna ebaluatzen du eta kontrol-ereduen eta betetze mailaren jarraipena egiten du. Erakundearen iruzur arriskua kudeatzeko erudia honako oinarri hauek hartuta aplikatzen da:

- Prebentzioa: iruzurra eta jokabide desegokiak gertatzeko arriskua murrizteko kontrolak.
- Antzematea: kontrol-lanak, iruzurra eta beste jokabide desegoki batzuk gertatzen direnean argitara emateko; horretarako, iruzur arriskuaren adierazleak landu eta aplikatu behar dira (iruzurra egon daitekeela ohartarazteko mekanismoa).
- Jakinartzea: Langileek, Barne Informazio-Sistema deskribatzen duen Politikan xedatutakoaren arabera, Kanal Etikoaren bidez (<https://whistleblowersoftware.com/secure/bilbaoport>) informatu ahal izango dute Politika honetan jasota dauden jokabideak betetzen ez direnean edo jokabide-kodea urratzen denean, edo hala ematen duenean.
- Ikertzea: Ustezko delitua, iruzurra edo irregulartasuna den ekintza baten salaketa, zenbatekoa edozein izanda ere, Barne Informazio Sistemaren Politikan aurreikusitako moduan eta epean ikertuko da. Politika horrek honako hau ezartzen du: ikerketa-jarduerei erantzuteko gehieneko epea hiru hilabetekoa izango da, jakinarazpena jasotzen denetik zenbatzen hasita, edo, pertsonari jaso izanaren agiririk igorri ez bazaio, hiru hilabetekoa, jakinarazpena egin eta hurrengo zazpi egun naturaleko epea amaitzen denetik zenbatzen hasita. Epea luzatzea behar duten konplexutasun bereziko kasuetan, gehienez ere beste hiru hilabetez luzatu ahal izango da.
- Erantzuna: kontrol-neurriak abian jartzea, neurri zuzentzaileak hartzeko eta iruzurrak edo legez kontrako jokabide batek eragindako kalteak konpontzeko. Erantzun hori Barne Informazio-Sistemaren Politikan eta Iruzurraren aurkako Neurrien Planaren xedatutakoari egokituko zaio.

Jarraian zehaztuko dira Erakundeko langileek beren eginkizunak betetzeko orduan kontuan hartu behar dituzten jardun-printzipioak eta jardunbideak, iruzurrari aurrea hartzeko eta iruzurrezko ekintzak antzemateko:

- **Iruzurrezko adierazpenak, informazio finantzarioaren zein ez-finantzarioaren gainean.** – Erakundearen iritziz, zuzendaritza-organoei eta kanpoko eragileei bidaltzen zaien informazioaren gardentasuna garrantzitsua da. Erakundeak eskaintzen duen informazioa egiazkoa eta osotua da, bezeroengan, hornitzaileengan eta interesa duten gainerako pertsonengan ahalik eta konfiantza handiena sortzeko.

Horretarako behar bezala ahaldunduta dauden pertsonak bakarrik egingo dituzte adierazpenak Erakundearen izenean.

Gainera, pertsona horiek erregistro bat eramango dute, jasotako eta igorritako dokumentazioa eta formalizatutako erabakiak gordetzeko.

- **Funtsez bidegabe jabetzea** – Erakundearen aktiboak bezero, hornitzaile, langile eta abarrei ematea eta horiek jasotzea dagokion ahaldunaren onarpenaren menpean egongo da. Halaber, administrazio eta finantza arloak zein Estatuko Administrazioaren Kontu-hartzailetza Orokorrak kontrolatu eta berrikusi egingo dituzte mugimendu horiek.

Erakundeari, bezeroei, hornitzaileei, langileei eta abarrei buruzko isilpeko informazioa diskrezio osoz eta pribatutasuna babestuz erabiliko da. Informazio hori isil-gordean mantendu beharko da. Erakundeko langileek ez dute informazioa bidegabe erabiliko euren onurarako edo beste inoren onurarako.

- **Eroskeriaren aurkako politika** – Erakundeak eroskeriaren aurkako politika ezarri du. Horretan jasota daude hainbat jardun-printzipio eta jardunbide, Erakundeko langileek, eroskeriari aurrea hartzeko eta halako ekintzak antzemateko, beren eginkizunak betetzeko orduan kontuan hartu behar dituztenak.

Erakundeko Jokabide-kodearen Batzordeak baditu behar diren baliabide materialak eta giza-baliabideak delituak prebenitzeko eredia abian jarri dela eta era eraginkor eta proaktiboan betetzen dela bermatzeko.

Erakundeak salaketa-kanal bat ireki du, langileek eta beste batzuek, uste onez, konfidentzialtasunez edo anonimoki eta errepresaliak hartzeko beldurrik gabe, Jokabide-kodearen Batzordeari galderak egin ahal izateko eta jokabide-kodea hausteen berri emateko.

Erakundeko langileek kanal etikoaren bidez jakinarazi ahal izango dizkiote jokabide-kodearen inguruko komunikazioak Jokabide-kodearen Batzordeari.

<https://whistleblowersoftware.com/secure/bilbaoport>

edo posta arruntez helbide honetan:

Jokabide-kodea

Bilboko Portuko Agintaritza

48980 – Santurtzi (Bizkaia)

5. Politika betetzea

Politika hau ez betetzeak edo dokumentazioa faltsutzeak diziplinazko akzioak egikaritzea ekar dezakete. Neurri horiek 2019ko maiatzaren 30ean onetsi zen Estatuko Portuen eta Portu Agintaritzen III. Hitzarmen Kolektiboan, Enplegatu Publikoaren Oinarrizko Estatutuari buruzko apirilaren 12ko 7/2007 Legean eta ordezkari sindikal ezberdinekin adostutako akordioetan jasota daude.

Eroskeriaren eta Ustelkeriaren kontrako Politika

6. Helburua

Politika hau Bilboko Portuko Agintaritzaren (aurrerantzean Portuko Agintaritzaren) Administrazio Kontseiluak 2016ko urriaren 13an egindako bileran onetsi zuen Jokabide Kodean xedatutakoaren garapena da. Izan ere, ohiko prozedura da delitu penalak prebenitzeko eredu ezarri behar duten erakundeetan.

Aurrekoarekin bat, antolakundean gerta daitekeen edozein iruzurrezko praktika prebenitu, antzeman, ikertu eta konpontzeko, baita langileak jakinaren gainean jartzeko, kontzientziatzeko eta gaiari buruzko prestakuntza emateko ere, Portuko Agintaritzako langile orok jarraitu behar dituen printzipioak ezartzea da agiri honen xedea.

Portuko Agintaritzan, konpromisoa hartu dugu gure negozioan estandar etiko eta profesionalen maila altuenak mantentzeko. Izan ere, zero tolerantziaren politika daukagu iruzurraren, eroskeriaren eta ustelkeriaren aurrean (aurrerantzean "Politika").

Xede hori lortzeko, Politika honek Portuko Agintaritzaren konpromisoa eta arlo horretan egiten ari diren ahaleginak azaltzen ditu eta langile guztien betebeharrak zehazten ditu, beren jarduerak eroskeria eta ustelkeriaren aurkako arauketa eta lege guztietara egokitzeari dagokionez. Izan ere, honako printzipio hauek hartu behar dira oinarri:

- Eroskeriaren eskaintzarik edo praktika ustelik ez egitea.
- Eroskeriaren eskaintzarik edo praktika ustelik ez onartzea.
- Portuko Agintaritzarekin harremana duten beste batzuek gure Politika ezagutzen dutela bermatzea.
- Erregistroak gardenak eta argiak izatea eta eguneraturik mantentzea.
- Komunikaziorako kanal bat ematea, erraza eta zuzena, baten batek Politika haustearen berri edo zantzu oinarridunak izanez gero, jakinarazi ahal izateko.
- Eroskeriaren eta ustelkeriaren aurkako gure programa berrikustea eta eguneratzea, aldian-aldian eta berehala, egoerak hala eskatzen duenean.
- Burutu behar diren ikerketetan agintariekin lankidetzan aritzea, era irekian, leialean eta gardenean.
- Barneko diziplina-araubidea ezartzea, ustelkeriarekin eta eroskeriarekin loturiko jokabideak zigortzeko.

7. Helmena

Politika hau Portuko Agintaritzako langile guztiei dago zuzenduta, hierarkian duten tokia edo kontratu mota kontuan hartu gabe. Beraz, hitzarmenaren barnean eta kanpo dauden langileei eragingo die, aldi baterako kontratua zein txanda-kontratua dutenei, praktiketan daudenei, boluntarioei eta abarri.

Aurrerantzean, Portuko Agintaritzako langile edota profesionalei buruz ari garenean, jakintzat emango da Portuko Agintaritzaren langile multzo horrek presidentetza eta zuzendaritza-taldea ere kontuan hartuko dituela.

Portuko Agintaritzako langileek, beste pertsona batzuen lana gainbegiratzen dutenek, batez ere, Zuzendaritza Taldeak, sustatu eta kontrolatu beharko dute Politika hau betetzea.

Enpresako organigraman duen maila edo postua edozein izanda ere, inork ezin izango dio beste langile bati eskatu politika honetan zehazten dena urratzeko. Era berean, ez da justifikatuko Politika hau goiko agindu baten ondorioz edo ez jakiteagatik urratzea.

Politika honetan ezarritako balio, arau eta jardunbideak eta aplikatzekoa den beste barne-araudi batek ezarritakoa bat ez badatoz, legeetan xedatutakoa bete beharko da.

Langileek, Barne Informazio-Sistema deskribatzen duen Politikan xedatutakoaren arabera, Kanal Etikoaren bidez (<https://whistleblowersoftware.com/secure/bilbaoport>) informatu behar izango dute Politika honetan jasota dauden jokabideak betetzen ez direnean edo jokabide-kodea urratzen denean, edo hala ematen duenean.

8. Definizioak

Ustelkeria:

Ustelkeria zigor-zuzenbidearen arabera egotz daitekeen jokabidea da, eskaintzak, hitzemateak, esku-erakutsiak edo emariak eskatu, onartu edo jasotzean datza, horien truke zerbait egiteko, ez egiteko edota mesede edo abantaila batzuk lortzeko.

Eroskeria:

Edozein abantaila edo baliozko gauza (artikuluak, zerbitzuak eta ordainketak barne, baita onura, mesede pertsonal edo beste edozein gauza ere) pertsona bati zuzenean edo zeharka eskaini edo ematen zaiona edo jasotzen dena, honako hauek lortzeko:

- pertsona batek bidegabeko eragina izateko, berak zerbait egiteko edo lortu nahi dena saritzeko;
- legezko eginbehar bat ez betetzean pertsona batek bidegabeko eragina izateko, berak halako gauza bat egiteko edo ez betetze hori saritzeko;
- legezko eginbehar bat betetzen ez denean, inork ezer ez egitea lortzeko edo norberak ezer ez egiteko;
- bidegabeko abantaila bat lortzeko; edo
- funtzionario publiko baten edo gobernuaren erabakia baldintzatzeko edo erabaki hori inork baldintzatu dezan uzteko.

Funtzionario-eroskeria:

Administrazio Publikoaren aurkako delituzko ekintza da, agintari edo funtzionario publiko batek (era berean, epaimahaikide, arbitro edo peritu batek) edo pertsona pribatu batek, norberaren edo beste inoren onurarako, honako hauek egiten (edo egitea saihesten) dituenen:

- 1) bere kargua erabiltzean delitu izan daitekeen ez-egitea edo ekintza bat egiteagatik, bere kabuz edo tarteko baten bidez, emari edo opari bat eskatu edo jasotzen duen edo eskaintza edo hitzemande bat onartzen duen agintari edo funtzionario publikoa;
- 2) bere kargua erabiltzean delitu ez den bidegabeko ekintza bat egiteagatik, bere kabuz edo tarteko baten bidez, emari edo hitzemande bat eskatu edo jasotzen duen agintari edo funtzionario publikoa;
- 3) eskatutako, jasotako edo agindutako emari baten truke, bere kargua erabiltzean egin beharreko jarduketa bat ez egiteko asmoa duen agintari edo funtzionario publikoa;
- 4) emari, opari, eskaintza edo hitzemandeen bidez agintariak edo funtzionario publikoak erosten dituztenak edo erosten saiatzen direnak.

Funtzionario Publikoa:

Funtzionario publikoa: (i) gobernu bateko edo gobernu horren edozein sail, erakunde edo ordezkarietako funtzionarioa edo langilea; (ii) gobernu baten edo gobernu horren sail, erakunde edo ordezkarietako baten izenean era ofizialean diharduen edozein pertsona; (iii) jabetza publiko osoko edo partzialeko enpresa edo negozio baten edozein zuzendari edo langile; (iv) nazioarteko antolakunde publiko baten edozein funtzionario edo enplegatu; (v) alderdi politiko baten edozein zuzendari edo enplegatu, edo edozein pertsona, alderdi politiko baten izenean eginkizunak betetzen dituena edo horrelako zeregin ofizialak dituena; eta/edo (vi) kargu politiko baterako hautagaia.

9. Garapena

Eroskeriaren eta ustelkeriaren kontrako politikak bat egiten du enpresan lehendik dauden barne-politiken multzoarekin. Izan ere, politika horiek interesa erakusten dute indarrean dagoen legedia betetzeko eta estrategiak eta jarduketak indarrean dauden arauarekin eta arlo horren inguruko praktika onenekin bat etorrarazteko. Hain zuzen ere, Portuko Agintaritzak konpromisoa du ustelkeriaren aurka borrokatzeko eta horri aurre egiteko neurriak sustatu eta indartzeko ahaleginak egiteko. Hori dela eta, baztertu egiten ditu ustelkeria mota guztiak, bai zuzenak bai zeharkakoak.

Ustelkeria aldaera guztietan prebenitzeko helburu nagusiarekin, Portuko Agintaritzak honako oinarri hauek ezarri ditu:

- **Zintzotasuna sustatzea** – Ustelkeria prebenitzea eta detektatzea garrantzitsua dela jakitun izanik, Portuko Agintaritzak erakundeko langileen artean, baita hornitzaileen eta kolaboratzaileen artean ere, zintzotasunaren kultura bultzatzen du, jokabide etikoei buruzko prestakuntza emanez eta horiek zabalduz, legez kontrako jardueri aurrea hartzeko eta halakoak saihesteko. Kultura horrek, legez kontrako ekintzei eta iruzurrari dagokienez, “zero tolerantziaren” printzipioan oinarritzen da eta Portuko Agintaritzako langileak une guztietan indarrean dagoen legediaren babespean eta Korporazioko jokabide-kodeak ezarritako esparruaren barruan jardutera bultzatzen ditu.
- **Enpresako beharrianak** – Opariek, beharrianek, ekitaldietarako gonbidapenek eta abarrek enpresaren barne-araudia bete beharko dute eta inola ere ezin dute eraginik izan Portuko Agintaritzako langileak ez diren pertsonen borondatean, merkataritzako onura edo abantaila desegoki bat eskuratzeko.
- **Interes-gatazka** – Portuko Agintaritzak leialtasunean oinarritzen du bere langileekiko harremana, eta leialtasun hori langileen eta enpresaren artean sortzen diren interes erkideen ondorioa da. Hori dela eta, onartzen du langileek Portuko Agintaritzaren jarduerak ez diren ekimenetan parte hartzea, baldin eta horiek aplikatzekoa den legearen

esparruan garatzen badira, pertsona horiek enpresako langile gisa dituzten eginbeharrekiko lehian sartzen ez badira, eta praktika ustelak egiteko baliabide moduan erabiltzen ez badira.

- **Ordainketen tramitazioa** – Portuko Agintaritzako langileek ez dute jasoko eta ez diete eskainiko edo entregatuko, zuzenean edo zeharka, ordainketarik (eskudirutan edo espezie bidez), ezta onurarik ere, erakunde publiko zein pribatu, alderdi politiko zein kargu publikoen zerbitzura diharduten pertsoneri, legez kontrako negozio, mesede-tratu edo beste abantaila batzuk eskuratzeko edo mantentzeko asmoz.

Era berean, Portuko Agintaritzako langileek ezingo dute opari, ordainsari, mesede edo zerbitzurik eskaini balio ekonomiko, bikaintasun edo beste edozein baldintza dela eta erabilera ohiko, merkataritza-erabilera, erabilera sozial edota adeitasunezkoa ez bada.

- **Funtzionario publikoekiko harremana** – Ahal den heinean saihestu behar dira gobernuko funtzionarioei egiten zaizkien eskaintza guztiak, enpresako beharrianak barne, objektibotasun, inpartzialtasun, neutraltasun eta gardentasunaren printzipioak era eraginkorrean betetzea bermatzeko.
- **Errazte-ordainketak** – Ohiko ekintza bat, hala nola prozedura burokratikoak, arintzeko edo errazteko edozein pertsonari –funtzionario publikoak barne– egiten zaizkion opariak edo ordainketak dira.

Errazte-ordainketak esanbidez debekatuta daude (segurtasun pertsonala bermatzeko egiten direnean izan ezik, aurrerantzean azaltzen den moduan).

- **Segurtasun pertsonala bermatzeko ordainketak** – Langile guztien osasuna eta segurtasuna enpresaren kezka nagusia da. Egoera zehatz batzuetan, langile batek Erakundeari berehalako ordainketa eskatzen badiu, kalte fisiko larriak edo askatasuna galtzea saihesteko (adibidez, arrazoirik gabe kartzelan sartzea, atzerriko herrialde batean trafiko-arauak hausteagatik), ordainketa egingo da, berehalako arrisku horiek ekiditeko.

Halako egoeran posible eta praktikoa izanez gero, ordainketa horiek egin aurretik zerbitzu juridikoekin edo Jokabide-kodearen Batzordearekin eztabaidatu beharko dira.

Dena den, Jokabide-kodearen Batzordeko kide bati ahal bezain laster jakinarazi beharko zaio ordainketa horiek egin direla.

Enpresak beretzat gordetzen du ordainketaren berri agintari eskudunei emateko eskubidea.

- **Babesletzak, dohaintzak eta ekarpenak irabazteko asmorik gabeko erakundeen alde** – Portuko Agintaritza irabazteko asmorik gabeko erakundeekin lankidetzan aritu daiteke, babesletzaren edo dohaintzen bidez, edo beste edozein modutan, baldin eta parte-hartzaileek elkarrekiko onura garbia lortuko dutela bermatzen bada. Ekimen horiek inoiz ez dira erabiliko ustelkeria edo eroskeria ezkutatzeko.
- **Alderdi politikoen edo sindikatuen aldeko ekarpenak** – Portuko Agintaritzak ez die laguntza, ekarpen edo dohaintzarik ematen politikariei eta/edo alderdi edo erakunde politikoei, ezta sindikatuei ere. Halako erakundeei dohaintzak egin nahi izanez gero, Jokabide-kodearen Batzordeak onartu beharko ditu.
- **Beste batzuekiko eta bitartekoekiko harremanak** – Portuko Agintaritzako langileek etika profesionaleko praktika onenak jarraitzen dituzte bezero, hornitzaile eta beste profesional batzuekiko harremanetan. Enpresak ustelkeriaren kontrako arauak barnean hartzen dituzten printzipio etikoak eskatzen ditu kontratu-harremanetan.

- **Isilpeko informazioa tratatzea** – Portuko Agintaritzak diskrezio osoz eta pribatutasuna babestuz tratatuko du bezeroei, hornitzaileei, langileei eta abarrei buruzko informazioa. Informazio hori isil-gordean mantendu beharko da. Erakundeko langileek ez dute informazioa bidegabe erabiliko beren onurarako edo beste inoren onurarako.
- **Kapitalak zuritzea** – Portuko Agintaritzak ez du erraztasunik ematen kapitalak zuritzeko eta terrorismo-jarduerak finantzatzeko. Hori dela eta, agintari eskudunekin lankidetzan aritzen da, kapitalak zuritzearen eta terrorismo-jarduerak finantzatzearen aurkako borrokan. Horretarako, arlo horretan indarrean dauden lege-arauak eta erregelamenduak betez eskatzen zaion informazio osoa ematen du eta transakzio susmagarriak salatzen ditu.
- **Eragiketen erregistroa** – Portuko Agintaritzak burutzen dituen eragiketa guztiak argi eta zehaztasunez jasoko dira dagozkien kontabilitate-idazpenetan; erregistro hori egindako transakzio guztien irudi leiala izango da. Erakundeak ezarri du eta mantendu egiten du informazio finantzarioa lantzeko barne-kontrolerako sistema egoki bat. Halaber, bermatzen du horren eraginkortasuna aldian-aldian berrikustea.

Gardentasun-bermea – Portuko Agintaritzaren iritziz, zuzendaritza-organoei eta kanpoko eragileei bidaltzen zaien informazioaren gardentasuna garrantzitsua da. Erakundeak eskaintzen duen informazioa egiazkoa eta osotua da, bezeroengan, hornitzaileengan eta interesa duten gainerako pertsonengan ahalik eta konfiantza handiena sortzeko. Portuko Agintaritzak baditu mekanismo egokiak, ustelkeria kasuei aurrea hartzeko, horiek antzemateko eta ikertzeko. Bere arlo desberdinetan, barne-kontrolerako sistemen eraginkortasuna ebaluatzen du eta kontrol-ereduen eta betetze mailaren jarraipena egiten du.

Erakundeak salaketa-kanal bat ireki du, langileek eta beste batzuek, uste onez, konfidentzialtasunez edo anonimoki eta errepresaliak hartzeko beldurrik gabe, Jokabide-kodearen Batzordeari galderak egin ahal izateko eta jokabide-kodea hausteen berri emateko.

Erakundeko langileek kanal etikoaren bidez jakinarazi ahal izango dizkiote jokabide-kodearen inguruko komunikazioak Jokabide-kodearen Batzordeari.

<https://whistleblowersoftware.com/secure/bilbaoport>

edo posta arruntez helbide honetan:

Jokabide-kodea
Bilboko Portuko Agintaritza
48980 – Santurtzi (Bizkaia)

Ustezko delitua, iruzurra edo irregulartasuna den ekintza baten salaketa, zenbatekoa edozein izanda ere, Barne Informazio-Sistemaren Politikan aurreikusitako moduan eta epean ikertuko da.

10. Politika betetzea

Politika hau ez betetzeak edo dokumentazioa faltsutzeak diziplinazko akzioak egikaritzea ekar dezakete. Neurri horiek 2019ko maiatzaren 30ean onetsi zen Estatuko Portuen eta Portu Agintaritzen III. Hitzarmen Kolektiboan, Enplegatutako Publikoaren Oinarriko Estatutuari buruzko apirilaren 12ko 7/2007 Legean eta ordezkari sindikal ezberdinekin adostutako akordioetan jasota daude.

Publizitate eta Babesletzaren inguruko Politika

1. Helburua

Politika hau Bilboko Portuko Agintaritzaren (aurrerantzean Portuko Agintaritza) Administrazio Kontseiluak 2016ko urriaren 13an egindako bileran onetsi zuen Jokabide Kodean xedatutakoaren garapena da. Izan ere, ohiko prozedura da delitu penalak prebenitzeko eredia ezarri behar duten erakundeetan.

Politika honek ezartzen ditu betekizun eta prozedurak publizitate- eta babesletza-ekintzak aplikatzekoak diren legeen, Korporazioko jokabide-kodearen eta Portuko Agintaritzaren (aurrerantzean "Portuko Agintaritza") beste edozein barne-araubideren arabera burutzeko; hori guztia honako helburu hauek betetzeko:

- Publizitate- eta babesletza-jarduerak egokiak direla eta erakundearen lehentasun estrategikoekin eta komunikazio-lehentasunekin bat datozeela bermatzea;
- Publizitate- eta babesletza-jardueren ondorioz sorturiko gastuak behar bezala kudeatu eta erregistroan jasotzen direla bermatzea;
- Behar den agintaritza maila ezartzea, publizitate- eta babesletza-jarduerak onartzeko eta horiek gauzatzeko eta ebaluatzeko;
- Enpresan, onespenuak jasotzeko eta txostenak egiteko egitura gardena eratzea.
- Arlo horren gaineko informazioa langileen artean zabaltzea, kontzientziatzea eta prestakuntza ematea.

Jarduera horiek arriskutsuak izan daitezke, ustelkeria edo eroskeria ezkutatzeko erabil daitezkeelako. Ildo horretan, Politika honen xedea langileei gaiaren berri ematea, kontzientziatzea eta prestakuntza ematea da.

○

2. Helmena

Politika hau Portuko Agintaritzako langile guztiei dago zuzenduta, hierarkian duten tokia edo kontratu mota kontuan hartu gabe. Beraz, hitzarmenaren barnean eta kanpo dauden langileei eragingo die, aldi baterako kontratua zein txanda-kontratua dutenei, praktikan daudenei, boluntarioei eta abarri.

Aurrerantzean, Portuko Agintaritzako langile edota profesionalei buruz ari garenean, jakintzat emango da Portuko Agintaritzaren langile multzo horrek presidentetza eta zuzendaritza-taldea ere kontuan hartuko dituela.

Portuko Agintaritzako langileek, beste pertsona batzuen lana gainbegiratzen dutenek, batez ere, Zuzendaritza Taldeak, sustatu eta kontrolatu beharko dute Politika hau betetzea.

Portuko Agintaritzaren organigraman duen maila edo postua edozein izanda ere, inork ezin izango dio beste langile bati eskatu Politika honetan zehazten dena urratzeko. Era berean, ez da justifikatuko Politika hau goiko agindu baten ondorioz edo ez jakiteagatik urratzea.

Politika honetan ezarritako balio, arau eta jardunbideak eta aplikatzekoa den beste barne-araudi batek ezarritakoa bat ez badatoz, legeetan xedatutakoa bete beharko da.

Langileek, Barne Informazio-Sistema deskribatzen duen Politikan xedatutakoaren arabera, Kanal Etikoaren bidez (<https://whistleblowersoftware.com/secure/bilbaoport>) informatu behar izango dute Politika honetan jasota dauden jokabideak betetzen ez direnean edo jokabide-kodea urratzen denean, edo hala ematen duenean.

3. Definizioak

Kultura eta/edo jolas antolakunde eta elkarteak:

Beren estatutuekin bat, kultura eta/edo jolas antolakunde edo elkarteak irabazteko asmorik gabeko erakundeak dira. Beren gizarte-helburu edo jardun nagusia kultura- edo kirol-jarduerak edo antzekoak antolatzea, garatzea eta egikaritzea da, eta Portuko Agintaritzari legez esleitutako helburuak betetz, hainbat kultura-jarduera, kirol-jarduera desberdinak eta abarrak ezagutarazi, zabaldu edo sustatzeko aritzen dira.

Publizitatea eta Babesak:

Publizitate- eta babesletza-jarduera kultura-, kirol- edo antzeko jarduerak antolatzeko lankidetzan eta/edo kontraprestazioan datza, erakundearen barne-araudian eta aplikatzekoak diren legeetan azaldutakoarekin bat.

Funtzionario Publikoa:

Funtzionario publikoa: (i) gobernu bateko edo gobernu horren edozein sail, erakunde edo ordezkariatzatako funtzionarioa edo langilea; (ii) gobernu baten edo gobernu horren sail, erakunde edo ordezkariatza baten izenean era ofizialean diharduen edozein pertsona; (iii) jabetza publiko osoko edo partzialeko enpresa edo negozio baten edozein zuzendari edo langile; (iv) nazioarteko antolakunde publiko baten edozein funtzionario edo enplegatu; (v) alderdi politiko baten edozein zuzendari edo enplegatu, edo edozein pertsona, alderdi politiko baten izenean eginkizunak betetzen dituen edo horrelako zeregin ofizialak dituen; eta/edo (vi) kargu politiko baterako hautagaia.

Abiarazlea:

Abiarazlea erakundeko zuzendari, kontseilari edo langile bat izan daiteke, publizitate- edo babesletza-jarduera bat proposatzen duena.

Onartzailea:

Onartzaileak –erakundeko langile edo batzorde batek– proposamenak berrikusi, onartu edo gaitzetsi egiten ditu.

Eroskeria:

Edozein abantaila edo baliozko gauza (artikuluak, zerbitzuak eta ordainketak barne, baita onura, mesede pertsonal edo beste edozein gauza ere) pertsona bati zuzenean edo zeharka eskaini edo ematen zaiona edo jasotzen dena, honako hauek lortzeko:

- pertsona batek bidegabeko eragina izateko, berak zerbait egiteko edo lortu nahi dena saritzeko;
- legezko eginbehar bat ez betetzean pertsona batek bidegabeko eragina izateko, berak halako gauza bat egiteko edo ez betetze hori saritzeko;
- legezko eginbehar bat betetzen ez denean, inork ezer ez egitea lortzeko edo norberak ezer ez egiteko;
- bidegabeko abantaila bat lortzeko; edo
- funtzionario publiko baten edo gobernuaren erabakia baldintzatzeko edo erabaki hori inork baldintzatu dezan uzteko.

Funtzionario-eroskeria:

Administrazio Publikoaren aurkako delituzko ekintza da, agintari edo funtzionario publiko batek (era berean, epaimahaikide, arbitro edo peritu batek) edo pertsona pribatu batek, norberaren edo beste inoren onurarako, honako hauek egiten (edo egitea saihesten) dituen:

- 1) bere kargua erabiltzean delitu izan daitekeen ez-egitea edo ekintza bat egiteagatik, bere kabuz edo tarteko baten bidez, emari edo opari bat eskatu edo jasotzen duen edo eskaintza edo hitzmate bat onartzen duen agintari edo funtzionario publikoa;
- 2) bere kargua erabiltzean delitu ez den bidegabeko ekintza bat egiteagatik, bere kabuz edo tarteko baten bidez, emari edo hitzmate bat eskatu edo jasotzen duen agintari edo funtzionario publikoa;
- 3) eskatutako, jasotako edo agindutako emari baten truke, bere kargua erabiltzean egin beharreko jarduketa bat ez egiteko asmoa duen agintari edo funtzionario publikoa;
- 4) emari, opari, eskaintza edo hitzmateen bidez agintariak edo funtzionario publikoak erosten dituztenak edo erosten saiatzen direnak.

Ustelkeria:

Zigor-zuzenbidearen arabera egotz daitekeen jokabidea da, eskaintzak, hitzmateak, esku-erakutsiak edo emariak eskatu, onartu edo jasotzean datza, horien truke zerbait egiteko, ez egiteko edota mesede edo abantaila batzuk lortzeko. Ustelkeria pasiboa da, pertsona bat eskaintza, hitzmate edo emarien bidez erosten denean; eta aktiboa, pertsona batek eskaintza, hitzmate edo opariak eginez mesedea erosten duenean.

4. Garapena

4.1 Egin beharreko prozedurak

Portuko Agintaritzaren publizitate eta babesletzari loturiko prozedurak honako hauek dira:

- Publizitate- eta babesletza-jarduerak onartzeko eskaera egin duen sailburuak zehaztu behar ditu laguntzaren hartzaila, zenbatekoa eta xedea.
- Portuko Agintaritzaren presidente kargua betetzen duenak onetsi behar ditu babesletza-jarduerak.
- Publizitate-jarduerei dagokienez, Merkataritza Saileko hierarkian posizio altuena duenak onartu beharko ditu gutxienez.
- Babestuko den ekitaldia ezin da Portuko Agintaritzaren jokabide-kodean jasotako printzipio eta balioen kontrakoa izan, eta merkataritzaren ikuspuntutik interesgarria izan behar du Portuko Agintaritzarentzat, erakundeari legez esleitutako helburuen aldetik.
- Ekitaldia antolatzen duen erakundeak legez eraturikoa izan behar du eta ospe oso ona eduki, Portuko Agintaritzaren irudia ez kaltetzeko.
- Babesletza-jarduera bat burutu baino lehen, ekitaldiaren antolakuntzaz arduratzen diren pertsonen nortasuna egiaztatuko da.
- Babesletza prestatzeko, Estatuko Administrazioaren Kontu-hartzailatza Orokorrak onartzeko modukoa eta legez baliozkoa den idazki batean jaso behar da, eta, ahal dela, saihestu behar da fondoak eskudirutan ematea.

- Emandako fondoak erabiltzeko modua kontrolatu eta gainbegiratuko da eta babesletza-jarduerari loturiko dokumentazio guztia behar bezala gorde egingo da.

4.2 Publizitate- eta babes-jardueren kontrola eta ikuskapena

4.2.1 Aurrekontua

Urtean behin, Erakundeak aurrekontuan publizitate- eta babesletza-jardueretarako ezarritako baliabideak onartu beharko ditu:

- Presidente kargua betetzen duenak ezarriko du babesletza-jarduerak egiteko urteko aurrekontua eta Erakundearen ohiko aurrekontu prozesuaren parte gisa aurkeztuko du.
- Babesletza-jardueretara bideratutako aurrekontuaren aldaketak Portuko Agintaritzaren aurrekontu-prozeduren arabera burutuko dira.

Azpimarratu beharra dago Portuko Agintaritzak ez diela laguntza, ekarpen edo dohaintzarik ematen politikariei eta/edo alderdi edo erakunde politikoei, ezta sindikatuei ere. Halako erakundeek dohaintzak egin nahi izanez gero, Jokabide-kodearen Batzordeak onartu beharko ditu.

4.2.2 Eskaeren eta fondoak erabiltzeko moduaren kontrola

Eskaeren eta entregatu diren fondoak erabiltzeko modua kontrolatzeko eta ikuskatzeko lanek honako hauek hartuko ditu barnean:

- Babesleak jarritako zenbatekoa, bera bakarrik edo beste diru-laguntza, laguntza, sarrera edo baliabide batzuekin batera, inola ere ezin da diru-laguntza jasotzen duen jardueraren kostua baino gehiago izan.
- Onuradun diren erakundeek baliabide propioen ekarpena egin beharko dute babestuko den proiektua gauzatzeko, proportzionaltasun-irizpidea betez, garatuko den kultura-jardueraren xederako.
- Erakundearen presidente kargua betetzen duenak urteko ebaluazioa egingo du publizitate- eta babesletza-jarduerari dagokienez. Txosten hori kontuan hartuko da hurrengo ekitaldiko babesletzak zehazteko.
- Publizitate- eta babesletza-jarduerak zehatz-mehatz jasoko dira Portuko Agintaritzaren liburu eta erregistroetan.
- Datu-base bat eratuko da, onartu diren eta onartu ez diren publizitate-kanpainak eta babesletza-jarduerak biltzeko.

5. Politika betetzea

Prozedura hau ez betetzeak edo dokumentazioa faltsutzeak diziplinazko akzioak egikaritzea ekar dezakete. Neurri horiek 2019ko maiatzaren 30ean onetsi zen Estatuko Portuen eta Portu Agintaritzen III. Hitzarmen Kolektiboan, Enplegatutako Publikoaren Oinarriko Estatutuari buruzko apirilaren 12ko 7/2007 Legean eta ordezkaritza sindikal ezberdinekin adostutako akordioetan jasota daude.

Opariei, Esku-erakutsiei eta Beharrizanei buruzko Politika

1. Helburua

Politika hau Bilboko Portuko Agintaritzaren (aurrerantzean Portuko Agintaritza) Administrazio Kontseiluak 2016ko urriaren 13an egindako bileran onetsi zuen Jokabide Kodean xedatutakoaren garapena da. Izan ere, ohiko prozedura da delitu penalak prebenitzeko eredia ezarri behar duten erakundeetan.

Aurrekoari jarraikiz, Politika honek ezartzen ditu betekizun eta prozedurak beste pertsona bati (edo bere mesederako) opariak, esku-erakutsiak eta beharrizanak, hala nola bazkariak eta aisialdia, eskaini eta onartzeko, aplikatzekoak diren legeak, Korporazioko jokabide-kodea eta Portuko Agintaritzaren (aurrerantzean "Portuko Agintaritza") beste edozein barne-araubide betez.

Jarduera horiek arriskutsuak izan daitezke, ustelkeria edo eroskeria ezkutatzeko erabil daitezkeelako. Ildo horretan, Politika honen xedea langileei gaiaren berri ematea, kontzientziaztea eta prestakuntza ematea da.

2. Helmena

Politika hau Portuko Agintaritzako langile guztiei dago zuzenduta, hierarkian duten tokia edo kontratu mota kontuan hartu gabe. Beraz, hitzarmenaren barnean eta kanpo dauden langileei eragingo die, aldi baterako kontratua zein txanda-kontratua dutenei, praktketan daudenei, boluntarioei eta abarri.

Aurrerantzean, Portuko Agintaritzako langile edota profesionalei buruz ari garenean, jakintzat emango da Portuko Agintaritzaren langile multzo horrek presidentetza eta zuzendaritza-taldea ere kontuan hartuko dituela.

Portuko Agintaritzako langileek, beste pertsona batzuen lana gainbegiratzen dutenek, batez ere, Portuko Agintaritzako zuzendaritza-taldeak, sustatu eta kontrolatu beharko dute Politika hau betetzea.

Portuko Agintaritzaren organigraman duen maila edo postua edozein izanda ere, inork ezin izango dio beste langile bati eskatu Politika honetan zehazten dena urratzeko. Era berean, ez da justifikatuko Politika hau goiko agindu baten ondorioz edo ez jakiteagatik urratzea.

Politika honetan ezarritako balio, arau eta jardunbideak eta aplikatzekoa den beste barne-araudi batek ezarritakoa bat ez badatoz, legeetan xedatutakoa bete beharko da.

Langileek, Barne Informazio-Sistema deskribatzen duen Politikan xedatutakoaren arabera, Kanal Etikoaren bidez (<https://whistleblowersoftware.com/secure/bilbaoport>) informatu behar izango dute Politika honetan jasota dauden jokabideak betetzen ez direnean edo jokabide-kodea urratzen denean, edo hala ematen duenean.

3. Definizioak

Opariak, esku-erakutsiak eta beharrizanak:

Opariak, esku-erakutsiak eta beharrizanak (aurrerantzean "Opariak") diruzko balioa edo beste balio bat duten artikuluzkoak dira, esker ona adierazteko eman direnak.

Oparien multzoan ez dira sartzen publizitate-kanpainak, dohaintzak edo babesletzak. Izan ere, gai horiek Publizitate eta Babesletzaren inguruko Prozeduran jorratu dira.

Bazkariak:

"Bazkariak" kontzeptuak janari edo edariekin loturiko edozein gasturi egiten dio erreferentzia.

Aisia:

"Aisia" kontzeptuan kultura-, gizarte-, kirol- edo entretenimendu-ekitaldi guztiak sartuko dira (hala nola kontzertuak, antzerkia, museoak, ehizaldiak, itsasontzi ibilaldiak, golfa).

Beharrizanak:

Beharrizanetan Bazkari edo Aisiari loturiko gastuak, bidaiak eta ostatua ordaintzea sartzen da.

Beste batzuk:

Portuko Agintaritzak enplegatzen ez duen edozein pertsona (funtzionario publikoak barne, baina ez haiek bakarrik) edo erakunde juridiko, zeinekin enpresak negozioak egiten baititu edo negozioak egiteko asmoa baitu.

Funtzionario Publikoa:

Funtzionario publikoa: (i) gobernu bateko edo gobernu horren edozein sail, erakunde edo ordezkarietako funtzionarioa edo langilea; (ii) gobernu baten edo gobernu horren sail, erakunde edo ordezkarietza baten izenean era ofizialean diharduen edozein pertsona; (iii) jabetza publiko osoko edo partzialeko enpresa edo negozio baten edozein zuzendari edo langile; (iv) nazioarteko antolakunde publiko baten edozein funtzionario edo enplegatua; (v) alderdi politiko baten edozein zuzendari edo enplegatua, edo edozein pertsona, alderdi politiko baten izenean eginkizunak betetzen dituena edo horrelako zeregin ofizialak dituena; eta/edo (vi) kargu politiko baterako hautagaia.

4. Garapena

4.1 Sarrera eta gidalerro orokorrak

Portuko Agintaritzak osatzen duten langileek ez dituzte onartuko bezero edo hornitzaileek eskaintako opari edo beharrizanak, horiek ohiko erabileretatik kanpo daudenean, baita ohiko jardun sozial edo adeitasunezkoetatik ateratzen direnean edo Portuko Agintaritzaren alde erabaki objektiboak hartzeko gaitasuna kolokan jartzen dutenean ere, besteak beste, opari edo arreta horiek modu desegokian merkataritza-harreman, harreman profesional edo administratiboetan eragiten dutenean, erakunde publikoekiko zein pribatuekiko harremanetan.

Bezeroen edo hornitzaileen opari edo beharrizanak onartzea zehaztuko duten jarduketa-ildoak honako hauek dira:

- Opari horiek, orokorrean, apalak, mugatuak eta egokiak izango dira.
- Ezin da eskudirurik onartu.
- Aurreko zehaztapenak betetzea nahitaezkoa izango da eta arreta berezia eskainiko zaio balizko bezero edo hornitzaile horiekin kontratu-harremana ezarri edo berriro daitekeen kasuetan opariak onartzeari.

Aurreko zehaztapenetan jasotako kasuetatik at Portuko Agintaritzako langileren batek bezeroengandik edo hornitzaileengandik opari edo arretaren bat jasoz gero, objektua itzuli beharko du eta horri buruzko azalpenak eman beharko dizkio Portuko Agintaritzari.

Kulturagatik edo beste arrazoiren batengatik itzulketa ezin baldin bada gauzatu, oparia edo arreta Giza Baliabideen Sailean entregatuko da eta ondoren zozketatu egingo da Portuko Agintaritzako langileen artean.

4.2 Enpresa-opariak

Enpresa-opariei dagokienez, Portuko Agintaritzako langileek honako jarraibide hauek bete beharko dituzte:

- a) Langile batek ezingo dio hirugarren bati (edo bere mesederako) oparirik edo beharrizanik eman, eskaini edo onartu, lehia bidegabeko onura edo abantaila bat eskuratzeko nahian.
- b) Opariak ezin dira eskaini edo onartu honako hauen truke, edo honako baldintza hauen pean: (i) lortu nahi den jardueran, hala nola negoziarako aukera izatean, bidegabeko eragina izatea; (ii) eduki behar ez den abantaila lortzea edo ematea; (iii) pertsona bat lege-betebeharrak ez betetzera bultzatzea; (iv) pertsona batek bere lege-betebeharrak ez betetzea (ez-egiteagatik) eragitea; edo (v) erabakiak hartzeko prozesu batean hartzailearen edo bere enplegatailearen objektibotasuna edo eskumenekotasuna mugatzea edo horietan eragina izatea.
- c) Kontu handiz ibili behar da opari bat ematea edo jasotzea eroskeriatzat jo ez dezan. Gure negozioan eragina izan dezaketen funtzionario publikoei edo beste batzuei opariak eskaintzeak edo emateak hainbat lege-arrisku dakartzate, eta horiek ustelkeriaren aurkako legeekin areagotu dira. Hori dela eta, edozein ekintza desegokiren itxura ere saihestu behar da. Horretarako, bakoitzak bere irizpide egokiak erabiltzea espero da.
- d) Beste batengandik opari bat onartzeko edo halako bat emateko aukera aztertzen den bakoitzean, honako galdera hauek egin behar dira:
  - Oparia egokiro ematen ari da merkataritza-harremana ezarri edo mantentzeko edo, aitzitik, eman behar ez den pizgarri bat baino ez da edo sari bat, hartzaileak, bere gaitasun profesionala erabiliz, egin duen edo egin ez duen gauza batengatik?
  - Hartzaileak eroskeria dela gaizki uler dezake?
  - Publikoak, oro har, nola ikusiko luke egoera (adibidez, egunkari batean argitaratzen bada)?
- e) Eskainiko diren opari guztiek txikiak, murriztuak eta proportzionalak izan beharko lukete. Opariak eskaintzea inola ere ez da egongo, modu inplizituan edo esplizituan, produktu edo zerbitzu bat iraganean edo etorkizunean erabiltzeko edo erosteko baldintzaren pean.
- f) Oparien izaerak, balioak eta maiztasunak zentzuzkoak izan behar dute, banan-banan zein multzoan, hartzaile berari emandako baliozko gauza guztiak kontuan hartuta.
- g) Esan beharra dago opariak ematea edo jasotzea mugatuko duen lege-araubide bat egon daitekeela. Halakoetan, opariak dagokien lege-araudiarekin bat eskaini, entregatu eta onartu beharko dira, Politika honetan ezarritakoari jarraikiz.

- h) Opariak era publikoan eta gardenean eskaini, eman eta onartu behar dira, eta ez bitartekoen bidez.
- i) Ezin da opari gisa eskaini edo onartu eskudirua edo horren baliokidea (opari-txartelak, txekeak edo txartelak).
- j) Opariak, oro har, ez zaizkie emango beste baten ezkontideari, familiakoei edo lagunei, pertsona horren negozioarekin zerikusirik ez badute. Edozein salbuespen egin nahi izanez gero, aldezturik, langilearen gainbegiraleak idatziz onartu beharko du.

4.3 Enpresa bazkariak

Enpresa bazkariak ezingo dira eskaini edo onartu, honako egoera hauetan ez bada:

- a) Enpresa bazkariak Dietei eta Bidaia Gastuei buruzko Prozeduran ezarritakoari jarraikiz egingo dira, bertaratuak eta lan-bazkariaren xedea identifikatuta, Auditoretza Operatiboetan xedatutakoa eta Estatuko Administrazioaren Kontu-hartzailatza Orokorrak adierazitakoa betez.
- b) Enpresa bazkariak xumeak izan behar dute, hartzailearen mailaren eta okasioaren araberrakoa, baita murriztuak eta proportzionalak ere.
- c) Horretarako egokiak diren lekuetan antolatuko dira.

4.4 Ekitaldiak eta aisia-jarduerak

Aisia-ekitaldietarako edo jarduera publikoetarako gonbidapenak beste batzuei eskaini edo onartu ahal izango dira, baldin eta kostu onargarria badute, eta enpresako oparien inguruko gidalerro orokorrak eta atal honetan zehaztutako politikak betetzen badituzte.

Aipatu ekitaldirako sarrera bat behar izanez gero, sarreran agertzen den prezioa joko da merkatuko bidezko prezioztat.

Ekitaldiak otorduak barnean hartzen baditu, horien kostua ordaindu behar den prezio egokia izango da.

5. Politika betetzea

Politika hau ez betetzeak edo dokumentazioa faltsutzeak diziplinazko akzioak egikaritzea ekar dezakete. Neurri horiek 2019ko maiatzaren 30ean onetsi zen Estatuko Portuen eta Portu Agintaritzen III. Hitzarmen Kolektiboan, Enplegatutako Publikoaren Oinarrizko Estatutuari buruzko apirilaren 12ko 7/2007 Legean eta ordezkari sindikal ezberdinekin adostutako akordioetan jasota daude.